

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00045
Arkivkode
Saksbehandler Arild Egge

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Arbeidsutvalget for Fellesnemnda for Trøndelag fylke	30.05.2017	46/17

Konseptutredning Sivilforsvaret 2016. Høring.

Arbeidsutvalget for Fellesnemnda for Trøndelag fylke har behandlet saken i møte 30.05.2017 sak 46/17

Møtebehandling

Forslag fra Gunn I Stokke pva Sp, Ap, Krf, MDG, Sv

Punkt 1

Som prosjektleders innstilling

Nytt punkt 2:

Arbeidsutvalget for Fellesnemnda registrerer at dette alternativet innebærer en reduksjon i antall Sivilforsvarsdistrikter fra 20 til 10 og en nedbemanning av personellet. Arbeidsutvalget for Fellesnemnda ønsker at man vurderer antall Sivilforsvarsdistrikt i lys av resultatet av regionreformen, landets utfordrende topografi og infrastruktur. Man bør opprettholde antall personell på minst dagens nivå, dette betinger økte ressurser ut over den skisserte merkostnaden.

Nytt pkt 3:

Det bør utvikles en nasjonal strategi for trygghet og totalberedskap for å harmonisere de ulike beredskapsaktørenes ansvarsområder.

Votering

Prosjektleders innstilling, pkt 1 enstemmig vedtatt.

Ved alternativ votering mellom prosjektleders innstilling, pkt2 og fellesforslag fra A, Sp, Krf, Sv og MDG ble fellesforslaget vedtatt med 11 stemmer (A, Sp, Krf, SV og MD), mens 4 (H, V, Frp) stemte for prosjektleders innstilling.

Fellesforslag, nytt pkt; pkt 3 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Arbeidsutvalget for Fellesnemnda anbefaler at alternativ 2, «Tilpasset fremtidens samfunnsbehov» legges til grunn for den framtidige organiseringen av Sivilforsvaret.
2. Arbeidsutvalget for Fellesnemnda registrerer at dette alternativet innebærer en reduksjon i antall Sivilforsvarsdistrikter fra 20 til 10 og en nedbemanning av personellet. Arbeidsutvalget for Fellesnemnda ønsker at man vurderer antall Sivilforsvarsdistrikt i lys av resultatet av regionreformen, landets utfordrende topografi og infrastruktur. Man bør opprettholde antall personell på minst dagens nivå, dette betinger økte ressurser ut over den skisserte merkostnaden..
3. Det bør utvikles en nasjonal strategi for trygghet og totalberedskap for å harmonisere de ulike beredskapsaktørenes ansvarsområder.

Arkivsak-dok. 17/00045-1
Saksbehandler Arild Egge
Karen Havdal

Møtedato

Saksgang
Arbeidsutvalget for Fellesnemnda for Trøndelag fylke 30.05.2017

KONSEPTUTREDNING SIVILFORSVARET 2016. HØRING.

Prosjektleders innstilling:

1. Arbeidsutvalget for Fellesnemnda anbefaler at alternativ 2, «Tilpasset fremtidens samfunnsbehov» legges til grunn for den framtidige organiseringen av Sivilforsvaret.
2. Arbeidsutvalget for Fellesnemnda registrerer at dette alternativet innebærer en reduksjon i antall Sivilforsvarsdistrikter fra 20 til 10. I tråd med regionreformen, mener Fellesnemnda at en tilpasning av distriktsstrukturen etter fylkesmanns-embetene er mest naturlig, samtidig som nødvendig samordning med de nye politi- og branndistriktene ivaretas.

Vedlegg:

Konseptutredning Sivilforsvaret 2016. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--konseptutredning-sivilforsvaret/id2523380/>

Sammendrag

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet gjennomført en konseptutredning. Oppdraget er gitt for å sikre at Norge har et sivilforsvar med den innretning, kompetanse, volum og organisering som kreves for å møte fremtidens behov og utfordringer.

Utredningen som det her gis høringssvar på har foreslått 3 alternative modeller for utviklingen av Sivilforsvaret.

I likhet med prosjektgruppen, konkluderer denne saken med at alternativ 2, «Tilpasset fremtidens samfunnsbehov», er det beste alternativet ut fra en helhetlig vurdering basert på beredskapsfaglige hensyn.

Saksframstilling:

1.Bakgrunn:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet gjennomført en konseptutredning. Oppdraget er gitt for å sikre at Norge har et sivilforsvar med den innretning, kompetanse, volum og organisering som kreves for å møte fremtidens behov og utfordringer.

I oppdragsbrevet står følgende: «Samfunnets sårbarhets- og beredskapsutfordringer er kontinuerlig i endring. Dette medfører endringer i Sivilforsvarets samfunnsoppdrag og et økende antall hendelser der Sivilforsvaret er i innsats. Nye og komplekse utfordringer de siste årene skyldes spesielt ekstremvær med påfølgende flom, skogbrann og andre uønskede hendelser. Endringer i den sikkerhetspolitiske situasjonen og nye utfordringer som følge av migrasjon er eksempler på situasjoner som har medført nye oppgaver for Sivilforsvaret.»

Prosjektgruppen skal legge frem minimum tre alternative forslag for hvordan Sivilforsvaret kan innrettes, organiseres og utrustes for å møte fremtidens behov for en sivil statlig forsterkningsressurs, samt hensiktsmessige tiltak for beskyttelse av sivilbefolkningen. Ett av alternativene skal være et 0-alternativ, som innebærer å videreføre dagens struktur. Analysene skal gjøres med et 20-års perspektiv.

Konseptutredningen med tilhørende vurdering skal med bakgrunn i oppdraget, gi nødvendig grunnlag for diskusjonen om hvilket sivilforsvar og sivile beskyttelsestiltak Norge skal ha i fremtiden.

Høringsfristen er 9. juni.

Kort beskrivelse av dagens situasjon og behovsanalysen.

Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs for nød- og beredskapsetatene ved håndtering av uønskede hendelser. Sivilforsvaret er underlagt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), med hovedkontor i Tønsberg. Direktoratet er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet.

Dagens Sivilforsvar har en flat organisasjonsstruktur, med nasjonal ledelse sentralt og 20 distrikter regionalt. Sivilforsvaret har også et beredskaps- og kompetansesenter (skole) og et sentrallager.

Hvert sivilforsvarsdistrikt er ledet av en distriktssjef. Samlet er det ved distriktskontorene 250 faste ansatte. Distriktskontorene har den operative og administrative ledelsen av sivilforsvarsressursene innenfor sine områder. De har ansvaret for å rekruttere og øve tjenestepiktige mannskaper, handtere materiell og organisere stab for ledelse av avdelingene når Sivilforsvaret er i innsats. Sivilforsvaret har en styrke på 8 000 tjenestepiktige personer, fordelt på lokale avdelinger. Sivilforsvaret er videre planlagt med en krigsreserve på ytterligere 8 000 tjenestepiktige, som ikke er realisert i dag.

Fylkesmannen, politiet og øvrige nødetater er viktige samarbeidspartnere.

Nord-Trøndelag sivilforsvarsdistrikt har kontor i Steinkjer med 7 ansatte, mens distriktskontoret i Sør-Trøndelag har 11 ansatte og er lokalisert i Trondheim.

I følge konseptutredningen er det et betydelig avvik mellom ressursene som i dag brukes på Sivilforsvaret og et stadig økende oppgaveomfang, ref. også oppdragsbrevet. Avviket er knyttet til manglende materiellinvesteringer (gjenanskaffelser), materiellvedlikehold og øvingsnivå. Det er også mangler i kompetansen til de fast ansatte. Dagens godtgjørelsessystem oppleves også som urettferdig, og påvirker motivasjon og oppmøteprosent.

Som ledd i utredningen er det gjennomført kartlegginger av dagens behov for Sivilforsvarets tjenester (oppsummert på s 56-57). På mange områder er behovet uforandret, mens på andre områder er det signalisert et utvidet eller nytt behov. Her framheves blant annet større krav til utholdenhet og mobilitet, samt fortsatt behov for bredde- og generalistkompetanse. «Den store, ukjente hendelsen» omtales som et særdeles viktig element for hvordan Sivilforsvaret bør innrettes.

Kort beskrivelse av alternativene – innhold og effekt

0-alternativet – videreføring av dagens løsning.

Personell	8000
Distrikter	20
Årlig merkostnad	0

Dette alternativet betyr at dagens løsning, slik den er beskrevet over, videreføres og at dagens økonomiske rammer ligger til grunn.

I realiteten vil en videreføring av dagens sivilforsvar medføre en gradvis reduksjon av operative kapasiteter i løpet av perioden. I følge utredningsgruppens analyse vil ikke dagens sivilforsvar kunne svare på fremtidens utfordringer, ei heller oppfylle de krav som er stilt til det framtidig Sivilforsvaret.

Alternativ 1 – «Nødvendig styrking»

Personell	8000
Distrikter	20
Årlig merkostnad	48 mill

Dette alternativet viderefører dagens organisasjonsmodell og oppgaveportefølje, men innebærer nødvendige styrkinger for å dekke etterslep på materiell, samt gjennomføring av alle tidligere anbefalte oppjusteringer. Dette innebærer at 15 nye fredsinnssatsgrupper etableres, og at implementeringen av mobile forsterkningsenheter (MFE) videreføres. Konseptet inneholder videre en økning i øvingsmengden til 40 timer årlig, samt nødvendige endringer i godtgjørelsessystemet. Konseptet vil ikke medføre vesentlige endringer i organisering og leveranser, men inneholder først og fremst reanskaffelser og utskifting av materiell for å ta inn etterslep og mangler.

Den samfunnsøkonomiske analysen viser at dette alternativet er det nest dyreste alternativet, marginalt dyrere enn Alternativ 3 (Spissing) og noe billigere enn alternativ 2 (Tilpasset fremtidens samfunnsbehov). Det imøtekommer imidlertid ikke fremtidens behov slik de beskrives i behovsanalysen. Som eksempel kan nevnes at det ikke imøtekommer behovet for nye forsterkningsoppgaver, økt mobilitet, forbedringer i rekruttering og tjenesteplikt, samt nødvendig tilpasninger og endring i kompetanse. Alternativ 1 er således ingen modernisering eller utvikling av Sivlforsvaret i tråd med behovene.

Alternativ 2 – «Tilpasset fremtidens samfunnsbehov»

Personell	6700
Distrikter	10
Årlig merkostnad	57 mill

Alternativ 2 innebærer en vesentlig omlegging av virksomheten, først og fremst ved at det legges opp til en betydelig styrket grunnopplæring (3 mnd) og påfølgende stående beredskap/praksisperiode, til sammen 6 mnd. Rekrutteringen kan kombineres med Forsvarets sesjon, som dermed gir en mer effektiv rekrutteringsprosess. Med stående styrker kan det totale antallet personell reduseres, og alternativet legger opp til at disse samles på fem steder (sør, vest, midt og nord). I tillegg kommer opplæringsenheten i øst (Starum), hvor det til enhver tid vil være personell under opplæring. I alternativet ligger det også inne en mer omfattende befalsutdanning enn i de andre alternativene, samt tilhørende materiellanskaffelser.

Lengre utdanning muliggjør bruk av mer krevende materiell, og fører til at mannskapene har kompetanse til å håndtere vesentlig mer krevende oppgaver/hendelser. Dette alternativet kommer ut som det dyreste av de vurderte alternativene, men dekker også i størst grad behovene som beskrives i behovsanalysen med tanke på å håndtere fremtidige hendelser innen klima/naturhendelser, store menneskemengder, rydding og gjenoppbygging av kritisk infrastruktur. Alternativet gir gjennom kasernering av mannskaper en betydelig

styrket utholdenhet, ved at disse stående avdelingene er mobile og kan benyttes i innsats over lengre tid.

Alternativ 3 – «Spisset»

Personell	8000
Distrikter	10
Årlig merkostnad	45 mill

Alternativ 3 konsentreres om Sivilforsvarets kjernevirksomhet. Dagens oppgaver innen CBRN (kjemisk, biologisk, radiologisk og nukleær) og RAD (stråling) overføres andre, til fordel for blant annet å heve antallet tjenestepiktige i fredsinnssatsstyrken. Kapasitet innen de mobile forsterkningsenhetene opprettholdes som planlagt.

Antall avdelinger i alternativ 3 er i sum betydelig færre enn i alternativ 1 og 2, og medfører redusert lokal tilstedeværelse. Dette oppveies til en viss grad av at avdelingene i alternativ 3 er større, og med det gir litt større kapasitet ved den enkelte avdeling.

Både i alternativ 2, «Tilpasset fremtidens samfunnsbehov» og alternativ 3, «Spisset» er det foreslått en reduksjon i sivilforsvarsdistrikter fra 20 til 10 og det er lagt til grunn en organisering slik som regionreformen legger opp til, ved at organiseringen følger fylkesmannsembetene. Samtidig pekes det på viktigheten av at Sivilforsvaret vurderer sin framtidige distriktstruktur opp mot de nye politi- og branndistriktene.

Vurderinger.

I en vurdering av de 3 alternativene er det bare alternativ 2 som møter helheten i framtidens utfordringsbilde. Kapasiteten for å håndtere hendelser vil i de andre alternativene være som i dag, og svarer således i liten grad på framtidens nye utfordringer. Alternativ 2 innebærer også en større styrking av materiellbeholdningen enn alternativ 1 og 3, spesielt innen kritisk infrastruktur, rydding og flombekjempelse. Selv om dette alternativet har færre mannskaper enn de andre alternativene, vil økt kompetanse gjennom bedre utdanning/øving, bedre materiell og kaserneringsoppveie dette.

Både alternativ 2 og 3 innebærer en nødvendig styrking av mobiliteten på og utenfor vei.

Den synliggjorte nytten fremstår som klart best i alternativ 2, og dette mer enn oppveier den begrensede forskjellen i kostnader mellom alternativ 2 og de to andre alternativene.

Dette alternativet innebærer en reduksjon i Sivilforsvarsdistrikter fra 20 til 10. En tilpasning av distriktstrukturen etter fylkesmannsembetene synes da naturlig. Det er allerede bestemt at Fylkesmannens beredskapsavdeling i det nye embetet skal ledes fra Steinkjer, noe som også betyr at Fylkesberedskapsrådet som ledes av Fylkesmannen vil samles i Steinkjer. I Steinkjer bygges for tiden også Inn-Trøndelag

helse- og beredskapshus hvor alle nødetatene skal samlokaliseres, og hvor Sivilforsvaret er sentralt.

Samtidig er det selvfølgelig viktig at det nye Sivilforsvarsdistriktet ivaretar nødvendig samordning med de nye politi- og branndistriktene.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering, og i tråd med prosjektgruppens anbefaling, vil det være **alternativ 2** som best møter de framtidige samfunnsbehovene.